

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap megillető közlemények címzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 32 korona. Negyedévre . . . 8 korona.
Félévre . . . 16 korona. Egy hóra . . . 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vásár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

szellemi részét

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög ccentiméternyi tér ára 8 fillér. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 2 korona.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 60 fillér.

Hivatalos közlemények sora 10 korona.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 40 fillér fizelendő.

Hol a pártkassza?

Kolozsvár, márcz. 9.

Br. Bánffy Dezső illetve a lapja azt állítja, hogy a báró ur, mikor megbukott, a választási czélokra hozzá befolyt s fel nem használt összegeket az utolsó krajczárig teljesen rendben átadta az utódjának Széll Kálmánnak.

Tegnap a képviselőházban tartott zárt ülésen Széll Kálmán tényleg kijelentette, hogy ő Bánffy Dezső urtól teljesen rendben vette át a — *rendelkezési alapot*.

De hát kérjük: azonos-e a pártkassza a rendelkezési alappal?

Mi, s velünk együtt mindenki úgy tudja, hogy ez két *különböző dolog*.

Az egyik rendelkezési alap, a melyet a mindenkori miniszterelnök az állampénztárról kap még pedig 200 ezer forintot, a melyet jobbra a kormányparti sajtó felsegítésére meg hasonló szolgáltattelek jutalmazására használ fel.

És a pártkassza?

Nó, hát ez *egészen más valami*.

Ezt a kasszát nem az állam pénzével töltik meg, hanem máshonnan szerzik össze.

Mint Polonyi Géza a tegnapi zárt ülésen kijelentette, a pénz különösen Ausztriából vándorolt a választási kasszába.

A második választás, mint tudjuk, nem történt meg. A pénz tehát a kasszában maradt.

De már most hol ez a kassza, mert Széll Kálmán nem ezt, hanem a rendelkezési alapot (a mi egészen más) vette át.

Erre a kérdésre a tegnapi zárt ülésen apodiktikus feleletet nem adott sem Széll Kálmán, sem azok a többiek, a kik tudni vélték a dologról.

Már pedig közvéleményt csak azzal lehetett volna megnyugtatni, ha Széll Kálmán egész határozottsággal kijelenti, hogy a *választási czélokra begyűjtött összegeket is átvette*, már pedig Széll Kálmán ezt nem tette.

Ezt a kijelentést Széll Kálmán a kairól nem hallottuk, s így a nemzet előtt ma sem áll tisztábban a kérdés, mint a tegnapi ülés előtt.

Fejérváry báró honvédelmi miniszter vállalkozott a védelmére. Ámde ez még rosszabbul ütött ki, mintha sem is vette volna védelmébe ez ominozus ügyet. A honvédelmi miniszter egyszerűen azt mondta, hogy 1898-ban nem volt pénz.

De hát akkor hová tették a pénzt, mert hogy erre a célra pár millió folyt be, azt a tegnapi zárt ülésen is többen hangoztatták.

A tegnapi zárt ülés, melyről alább adjuk a részletes tudósítást, egyáltalán nem hozott világosságot ebbe az ominozus ügybe, holott a Bánffy ur ellen emelt vádat csak azzal lehetett volna megerősíteni, ha Széll Kálmánnak hatalmában áll a *pártkassza hiánytalan átvételét dokumentálni*!

De hát tette ezt Széll Kálmán?

Nem. Mert ő egészen másról: a *rendelkezési alapról* beszélt, holott nem ez van szóban és nem is ezzel vádolták Bánffy Dezsőt, a ki most a *lovagias* uton akar rendezni olyan dolgot, a mely nem tartozik erre az utra, s a melyet csak *egy módon* lehet elintézni, ha *ténnyekkel* mutatják ki; hová lett a pártkassza tartalma.

Ezek után a nemzet jogos kíváncsisággal tekinthet az ügy fejleményei elé, melyek — úgy lehet — igen szomorú dolgokat fognak még felszínre vetni.

Tudósításunk e nevezetes ülésekről a következő:

Rakovszky István: Napok óta foglalkoztatja a közvéleményt a választási kassza s a volt miniszterelnök Bánffy közti ügy. A „Vaterland” világosan kiírta, hogy a volt miniszterelnök az 1897-ban gyűjtött pénzeket nem

adta át utódjának. (Fölolvassa a „Vaterland” utóbbi nyilatkozatát) Ez súlyos vád, — személyes oldalával nem foglalkozom, mert Bánffy most nem tagja a Háznak. De alkotmányosság szempontjából meg nem engedhető, hogy Magyarország miniszterelnöke ágensnek áll be, s pénzeket gyűjt. Horánszky két évvel előbb följárolta, hogy a pártja kasszájával elszámolt. És a miniszterelnök ily súlyos váddal szemben maig sem tisztázta magát.

Azt írja a „Vaterland,” hogy külföldről is gyűjtöttek pénzt. (Nagy zaj — ezt csak a Vaterland írja.)

Lengyelország sorsa jut eszembe. Ott is külföldi pénzzel vásárolták meg az országot. Ott volt egy hazafi, a ki undorral utasította el az orosz pénzt. Lesz-e ez itt is?

Ezt a külföldi pénzt csak úgy adják, akár anyagi, akár politikai érdekekben, hogy ezért nagy kamatot kell fizetni.

A mostani miniszterelnöktől kértem, tud-e ő is róla, hogy külföldi pénzemberektől hoztak be ily pénzt a parlament megvásárlására?

En jó forrásból tudom, hogy Széll Kálmán a választási kasszából nem kapott át egy krt sem, sőt a rendelkezési alaphoz sem. Kérem, átvette-e készpénzben a febr. után megszavazott 1899-iki rendelkezési alapot? Ez akkor még Bánffynak nem volt megszavazva, tehát hozzá nem nyulhatott.

Széll Kálmán: (Halljuk!) Mielőtt vászólnék a dolog érdemére, kijelentem, hogy a zárt ülésnek nem vagyok barátja, a ki hozam kérdést azar intézni, az ne kérjen zárt ülést. (Helyeslés jobbról.) Most nem látom szükségét a zárt ülésnek.

De azért az igazsághoz hiven teljes objektivitással elmondom, a mit mondanom kell.

En semmiféle érintkezésben nem álltam az akkori választásokkal.

A rendelkezési alapot személyesen át nem vettem. Minden akta irattárlag volt kezelve. A rendelkezési alap annak a hivatalnoknak a kezében volt, aki azt kezeli 30 év óta. A rendelkezési alap nem adatik s nem vétetik át. Azt havonkiot utalják ki az állampénztárból.

Mikor átvettem a rendelkezési alapot, akkor csak az volt abból elkölve, a mi a 2 első hónapra esett. A választási kasszával se aktiv, se passziv, semmiféle érintkezésben nem voltam.

Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter: Mint a volt kabinetnek tagja, kijelenti, hogy a külföldről pénzek nem jöttek. (Nagy öröm a jobboldalon.)

Ugron Gábor: A Vaterland cikkének egy része az én levelemből van feldolgozva, s a mi az én levelemből van feldolgozva, azért a felelősséget elvállalom.

Fölolvassa a Vaterland első cikkének következő részét:

Most azonban nekünk Bánffy Dezső báró magyar főudvarmester lemondása okául azt a visszatetszést jelentik, melyet az az eljárás okozott, hogy a szabadelvű párt választási pénztárát, melylyel a volt miniszterelnöknek az ujjal leszámolnia kellett volna, Széll urnak nem adta át. Ismeretes, hogy Bánffy 1898. novemberében és decemberében a képviselőházat föl skarta oszlatni és új választást akart elrendelni. Azok azonban, a kik Bánffy választási rendszerét ismerik, tudják, hogy ahhoz sok pénz kellett.

Ezt én irtam. Ezért elvállalom a felelősséget. S épp ezért kértem a miniszterelnöktől, mint genílelantól, átvette-e Bánffytól a pártkasszát? (Óriási zaj jobbról.)

Széll Kálmán: Ismétlem, a mit mondtam. Formális átadások nem történtek.

Ugron Gábor: Világos választ kérek s ha a miniszterelnök tagadólag válaszol, úgy bocsánatot kérek vagy fegyveres elégtételt adok.

Fejérváry Géza báró: 1898-ban nem volt gyűjtve, mert ha lett volna pénzünk, feloszlattuk volna az országgyűlést. (Óriási zaj, derűtség.) A volt miniszterelnöknek még az 1896-iki választásból maradtak fenn adóságai, a miket csak nagy nehezen tudott kiegyenlíteni. (Óriási derűtség, helyeslés jobbról.)

Szilágyi Dezső rázza a fejét

Kossuth Ferencz: A személyes oldalról a dolognak nem szólhatok, mert Bánffy nincs a parlamentben.

Förster Ottó: Hála Istennek!

Kossuth Ferencz: A választási törvény büntönbüntetése büntöti azt, a ki voszteget s most itt bevallják, hogy pénzt költöttek és gyűjtöttek erre pénzt külföldről is hoztak. mert nekem Ausztria is külföld. Borzasztó az, hogy magyar képviselők osztrák pénzzel segítsenek be a parlamentbe, hogy a mult választásoknál nagy pénzek kezeltettek a miniszterelnök által s ezáltal egyszerűen kertesvezérré süllyedt.

Gajári Ödön: Rakovszky súlyos váddal illetett engem és azon barátaimat, kik Bánffy Dezső ügyét magunkévá tettük. Elmondom, mit tettünk.

A Vaterland cikkéből az olvasható ki, hogy Bánffy, ki 4 évig volt miniszterelnök, mint tolvaj, elvitte volna a pártkasszát. De e vádak bizonyos bujkálással vannak megírva, s így ki kellett hámozni azt, hogy mi akar itt vád lenni Bánffy ellen.

A személyes oldalát a dolognak a „Vaterland” is tagadja. De a politikai oldalt fentartja a „Vaterland”, miért is megkérdéztük Bánffyt: Gyűjtött-e pénzt 1898-ban? Bánffy kijelentette: Te (Gajári) tudhatod, hogy nem volt pénzünk, s ez volt az oka (a pénzhány), hogy az obstrukció legyőzésére, nem rendeltük el az új választásokat.

Azt mondja a néppárt, hogy külföldi pénzeket kapott; mi czélból, anyagi vagy politikai előnyökért? Azt sutogják, hogy a protestáns Bánffy a protestáns Németországtól kapott pénzt.

Bánffy kijelentette, hogy külföldi pénzt nem kapott, a mi pénzt 1896-ra kapott, mint jó hazafi mind elfogadhatta.

Mikor láttuk, hogy integer Bánffy, akkor tettük mi segédek, a mit tettünk.

Most áttérek Ugron képviselő ur jelentkezésére. Ezt 4 nappal előbb is megtehette volna.

Kérdelem, hogy miután ezt, a mi a Vaterlandban közölve van, azt rágalomnak nyilváníttam, fentartja-e Ugron képviselőtársam továbbra és elvállalja a felelősséget?

Ugron Gábor: A Vaterland közleményében van, a mi nem tőlem ered. A mit nem irtam, azért nem vállalom el a felelősséget.

Azt kérdi Gajári, fentartom-e a közleményben foglaltakat. En abból semmit megczáfolva nem látok, csak kerülgetve. Míg teljes őszinteséggel és nyíltsággal nem nyilatkozik a miniszterelnök, addig fentartom a közleményből, a mi az én levelemből van kivéve.

A szerkesztőre bízom, hogy ha kell, nevezzen meg engem a cikk szerzőjeként. Hozzám Gajári nem intézett kérdést a szerzőségről, további nyilatkozataimat Széll Kálmán lovagias nyilatkozatáig fentartom, hogy átadta-e Bánffy a pártkasszát vagy sem. (Nagy ellentmondás jobbról, helyeslés balról.) Az eddigi válaszok tekervényesek, hézagossak és homályosak. Válasz gyanánt a feleletre egyedül illetékes miniszterelnököt tartom kompetensnek.

Polonyi Géza: Konstatálva van báró Fejérváry által, hogy a volt miniszterelnök 1896-ban a választásokra pénzt gyűjtött. (Természetes! jobbfelől.) Fejérváry kijelenti, hogy messze külföldről pénz nem jött. Hát Ausztriából jött-e? (Fejérváry integet, hogy nem tudja.)

Tehát, ha messze külföldről nem is, de Ausztriából jött. Fontos kérdés, hogy az Ausztriával való kiegyezés előtt Ausztriából pénzt hoztak választásokra. Vád alá helyezést kellene indítványozni. Széll válasza korrekt.

Mezei Mór: Ejnye na.

Polonyi Géza: Jobb szeretné Mezei, ha azt mondanám, hogy nem korrekt.

Mezei Mór beszél a zajban, de nem hallatszik, hogy mit.

Förster Ottó (Mezeihez): Ne beszélj, olyan rosszul áll neked, ha beszélsz.

Polonyi Géza: 1898. év elején a költségvetés nem volt letárgyalva és így a választási törvény szerint nem is lehetett kiírni, de ime mégis kitűnt, hogy ha báró Bánffynak pénze lett volna (Fejérváry báró nyilatkozata szerint), választás is lett volna. (Óriási zaj.) A kérdés az: ki előtt számolt le Bánffy a választási pénzekről? Ezt tegye meg kiváló férfiak előtt.

Polonyi hallotta szavahibét főfiutól, hogy a pénzből még 1898 decemberben volt Bánffynak. (Nagy zaj. Felkiáltások. Nevezze meg!) Híába kiabálnak, nem fogom

megnevezni, különben Rohoncztól tudjuk, hogy a kormánypárti képviselők negyedévenként a választási költségeket visszafizetni tartoznak. Voltak, kik tartoztak a kasszába — obligóval. Szilágyit hívja bírónul, előtte történjék a leszámolás.

Ha szerzett Bánffy pénzt Ausztriából, akkor hazaáruló.

Rohonczy Gedeon: En itt a Házban beismertem annak idején, hogy Bánffynak 1896-iki választási alapjából ötezer forintot kaptam. Tudják, hogy én szintén óhajtottam megbuktatni Bánffyt. De egyéni tisztességében nem kételkedtem. Mi áll a „Vaterlandban”? Hogy Bánffy külföldről pénzt gyűjtött. Ez, ha igaz volna, ez nagyobb bűn volna. Ha azt mondják, hogy a „Vaterlandban” az is áll, hogy a saját czéljaira fordította a pénzt, ezért ha nem is az Ördög-szigetre küldendő, de a börtönbe igen.

De Széll és Fejérváry nyilatkozata után az a kérdés, kinek számoljon el Bánffy oly pénzekről, melyeknek eredete nem való nyilvánosságra el.

Ennek az egész ügynek eredete és kezdete a kereskedelmi kamarában elhangzott vádban keresendő. Ez az ügy az inkompatibilitási bizottság előtt van, ennek prejudikálni nem akar. Ugron barátom nem tett tisztességtelen dolgot az üzlettel, de hibát követett el. S rosszul tette, hogy avval tétézi hibáját, hogy a Vaterlandba ment, hogy a maga ügyéről leterelje a figyelmet. (Tombolás jobbról.)

Gajári Ödön: Rohonczy felszólalása után nincs több szavam.

Rakovszky István: A vita meggyőződött arról, hogy helye volt a zártülésnek. Ha tetszik, vihetjük ezt nyilvános ülésre is. A miniszterelnök nem felelt arra, kézhez kapta-e az 1899-iki rendelkezési alapot, melyhez Bánffynak hozzányulni sem volt szabad. Az 1898-iki választás csak azért nem volt elrendelve, mert nem volt elég pénz.

Báró Fejérváry Géza: Talán csak azért nem rendelte el Bánffy?

Rakovszky István: Gajári a dolgot oly tőrré vitte, hova követni nem akarom. En a külföldi protestáns bankároknak nem czéloztam, hogy pénzt adtak, inkább a zsidó bankároknak. Fejérváry nyilatkozata után beigazodott, hogy Ausztriában pénzeket gyűjtöttek. (Félkiáltások jobbról: Ezt nem tudja Fejérváry!)

— Ez egy súlyos bűn. Feleljen a miniszterelnök, milyen pénzek voltak a pártkasszában?

Széll Kálmán miniszterelnök: Ugron felhívására megtettem nyilatkozatomat, többet nem tehetek.

Rakovszkyknak arra a kérdésére válaszolva, — volt-e pártkassza, kijelenti: Nekem sem aktiv, sem passziv érintkezésem nem volt a pártkasszával. (Zaj.)

Arra a kérdésre, hogy a rendelkezési alapot átadta-e Bánffy, feleletem ez: Megmondtam, hogy átadás nem történt s a pénz havi rátaiban fizettetik ki. Közöttünk — az okok nem tartoznak ide — személyes elszámolás nem történt. Azt hiszem, ez elég világos beszéd.

Báró Fejérváry Géza: Miután Rakovszky azt imputálja nekem, hogy elismerem, hogy Ausztriából kaptunk pénzt, kénytelen vagyok megégyyszer felszólalni. Már miért adtak volna Ausztriában? A kedvező kiegyezést? Hát van kiegyezés? (Derűtség balról.) De azt a kérdést, hogy Ausztria külföld-e, azt hiszem, hogy Bánffy is úgy értelmezte, hogy Ausztria külföld. Magyarország miniszterelnöke úgy vádoltatik, mint egy tolvaj. Ez Magyarország tekintélyét teszi tönkre. S a ki ilyen ir, akár a Vaterlandban, akár másutt, azt én korrektnek nem tartom. (Nagy zaj.)

Elnök: A zárt ülésnek ilyképpen nem lévén helye, azt a nyilvános ülésben ki fogom hirdetni.

Politikai hírek.

Minisztertanács. Budapestről értesítenek, hogy szerdán délután a miniszterelnöki palotában minisztertanács volt, a melyen a kabinetnek a fővárosban időző valamennyi tagja részvétel. A távollévő vallás- és közoktatásügyi minisztert ma is Zsilinszky Mihály államtitkár helyettesítette.

Széchenyi Manó gróf fölmentése.

A Budapesti Közlöny mai száma közli azt a királyi kéziratot, mely Széchenyi Manó grófot fölmenti a Felső személye körüli miniszterium vezetésétől.

Ugyancsak ma publikálja a hivatalos lap azt a királyi kéziratot is, a mely e tárcza vezetésével Széll Kálmán miniszterelnököt bizza meg.

Az összeférhetlenségi törvény revíziója. Az inkompatibilitási törvény revíziójára kiküldött bizottságot Fest Lajos elnök Budapestre érkezése után nyomban összehívta. Mint értesülünk, a bizottság kedden, folyó hó **13-án** tartja meg első ülését.

Parlamentari afférek.

Budapest, márcz. 8.

A Bánffy — Ugron-ügy.

Dániel Gábor és Gajári Ödön orsz. képviselők Bánffy Dezső báró megbízásából ma délután provokálták Ugron Gábort, elégtételt kérvén tőle a Vaterland ismert insznuációjá miatt, melynek szerzőjéül a képviselőház mai zárt ülésén Ugron jelentkezett. A tárgyalások még folyamatban vannak.

A Holló — Dienes-párba.

Ma délután 4 órakor fejezték be Holló Lajos képviselő, a Magyarország szerkesztője és Dienes Márton, az Egyetértés szerkesztője, a köztük felmerült szenvedélyessé vált ügyet. A párbaft kardra vitták a következő feltételekkel: az ütőekre bandagot alkalmazhatnak, a harczt tart harcztéptelenségig. Holló segédei voltak: Olay Lajos és Komjáthy Béla; Dienesé: gr. Bothlen Bálint és Ivánka Oszkár. Orvosok: Farkas László és Boros Ernő. A párbaft a Fodor-Rákossy vívóteremben vitták meg. Miután a békítés kísérletek eredménytelen nem jártak. Komjáthy, a ki a párbaft vezette, kiállította a feleket. A párbaftnak hamar vége szakadt.

Mindkét fél rendkívül hevesen támadott és mindkettő *rendkívül súlyos sebet kapott a homlokán*. A párbaft erre természetesen, miután a harcztéptelenséget konstataáltak, becsüztették.

Ugy Dienes, mint Holló sebei olyan súlyosak és *annyira bő vérzést idéztek elő, hogy orvos-professzorok siettek, hogy a sebsültek állapotán segítsenek*.

Barta Gábor egyetemi tanár rögtön a vérzés csillapításához fogott, a mi csakhamar sikerült is és a két sebesült, a kik a nagy vérzéstől előbb **elájultak**, csakhamar magukhoz tértek. A felek nem beküttek ki.

A Magyarország azt írja, hogy Holló csak könnyedén sebesült meg.

A háboru.

Az utolsó emberig.

A Daily News azt jelenti Sterkstromból folyó hó 6-iki kelettel, hogy tudósítja, a ki hadi fogoly volt Bloomfonteinben, ott beszélgetést folytatott Steyn elnökkel, a ki azt mondta, hogy a **burok az utolsó emberig folytatják a harcot** és hozzátette, hogy Pretória megadását olyan események fogják megelőzni, a melyek bámulatba ejtik Európát. Ugyanez a lap azt jelenti Laurencio-Marquezből 5-iki kelettel, hogy 5000 kaffer sáncokat és Pretória körül.

A burok visszavonulása.

London, márcz. 8.

A Reuter-ügynökségnek jelentik a Glencoe mellett levő bur táborból f. hó 7-iki kelettel: Csütörtökön a burok kétszer verték vissza a ladysmithi angol csapatok támadását. A burok folytatták visszavonulásukat. 2000 szekert vasut nélkül szállítottak el. Vasuton csak a nehéz ágyukat, a gyalogos katonákat és a sebesülteket vitték el. Az Elandslaagteből elindított utolsó vonatot egy munkásvonat követte, a mely maga után **lerombolta az összes hidakat és átkelesek**et Ladysmith és Glencoe között.

Előbb még az Elandslaagte mellett levő **köszénbányákat is levegőbe röpítették és felgyújtották**. Az utolsó heti veszteségek száma az ambulanciák szétzórtsága és a visszavonulás miatt nem határozható meg pontosan. Hír szerint elesett 15, megsebesült 25 burgher. Egy tüzérhadnagy megsebesült a fején. Krüger elnök visszatért Pretóriába. A burgherekhez intézett felhívása ujra bátorítja a burokat, hogy a **függetlenségért való harcban tartanak ki**.

Márczius 15.

Székely-Keresztúr nagy közönsége eddigi szokásához híven f. évi márcz 15-én a szabadság, testvériség, egyenlőség, nemzeti ujra ébredésünk ama nagy napja, 1848. márczius 15-ike emlékére hazafias ünnepélyt rendez. Az ünnepély műsora:

1. Hymnus. Játssa a helybeli Polgári zenekar.

2. Nemzeti dal Petőfitől. Szavalja: Jakab Lajos s jegyző.

3. Magyar dalár-induló Huber Károlytól. Éneklí a képezdei dalkör.

4. Emlékbeszéd. Tartja: Deák Miklós tordátfalvi unitárius lelkész.

5. Nemzeti dal. Eneklí a képezdei dalkör.

6. 1848. márcz. 15-ike Petőfitől. Szavalja Hódgyai Géza képezdei növendék.

7. Riadó Végler Gyulától. Éneklí a képezdei dalkör.

8. Szózat. Játssza a Polgári zenekar. uni-sono éneklí a képezdei dalkör.

Este fátylós menetben járja be a közönség az utcákat. Menet végzetével alkalmi beszédet tart Lajos Dénes ügyvédjelölt. Ezt társas vacsora követi

Alvinczen. A márczius 15-iki ünnepélyeket rendező állandó bizottság, élén Benedek Károly elnökkel, buzgóan fáradozik, hogy márczius 15. jelen évben is méltólag ünnepeltessék meg. Délelőtti istentisztelet lesz. D. u. emlékünnepléy beszédrel, szavalatokkal, este pedig műkedvelői előadás.

Déva városa márczius 15-én hazafias ünnepélyt rendez. Az ünnepély sorrendje: I. Gyűlékezés reggel 9 órakor az ipartestület helyiségében. Onnan háromnegyed 10 órakor az iparosok saját zászlójuk alatt, elnökük által vezetve, testületileg a r. kath. templomba vonulnak. Ugyanoda kérjük jönni mindazon állami, megyei, városi és iskolai hatóságok képviselőit, illetve növendékeit is, akik ezen magasztos nap emléket velük együtt honpolgári és testvéri szeretetben megünnepelni kívánják. II. Ünnepi nagymise d. u. 10 órakor a szent Ferenczrendiek templomában. Czelebráljá főtiszt. Rácz Pál zárdafőnök ur. III. Emlékünnepély a Vigadó nagytermében. Mise után a közönség a Vigadóba vonul, hol az ünnepély a következőképen fog lefolyni. 1. „Hymnus“, éneklí a „Dévai Iparos Dalegyelet“ vegyeskara, Hajtman Pál tanítóképződei gyakorlóiskolai tanító vezetése a. t. 2. „1848. márczius 15-ike“ irta Szabolcska Mihály, szavalja Oregyán Lujzika k. a. 3. „Talpra magyar!“ előadja a „Dévai Iparos Dalegyelet“ vegyeskara. 4. Emlékbeszéd. tartja Szóts Sándor ref. lelkész. 5. „Kossuth nótá“ éneklí a „Dévai Iparos Dalegyelet“ vegyeskara. 6. Alkalmi költemény, szavalja Gaál Bertalan ur. 7. „Szózat“ éneklí a „Dévai Iparos Dalegyelet“ férfikara. IV. Az ipartestület háziünnepélye saját helyiségében d. u. 5 órakor. Az ez alkalommal szokásos pohárköszöntő azok emlékére, kik az ipartestület házának felépítése körül kiváló érdemeket szereztek, kezében az e célra ajándékozott serleggel tek. Kontz Domokos polgármester ur fogja tartani. Ezt megelőzőleg és követőleg az ipartestület elnöke rövid megnyitó, illetve bezáró beszédet mond.

N. Szebenben is megünnepelik márczius 15. ét. Az ottani állandó ünnepélyt rendező bizottság a m. kir. állami gymnasium tornacsarnokában hazafias ünnepélyt rendez a nagy nap nemzeti vívmányainak emlékeztérére. Az ünnepély sorrendje a következő: 1. Rákóczy-ünniány, Kéler Bélától, előadja a zenekar. 2. Hymnus; énekkar zenekisérettel. 3. Ünnepi beszéd. Öseink emléke; énekkar zenekisérettel. 5. Szavaltat. 6. Kurucz-dalok, Káldyól, énekkar ze ekisérettel. Az ünnepélyt társas vacsora követi a Gáspár vendéglőben.

Színház égés Párisban.

Páris város legelőkelőbb színháza, a Theatre-Française tegnap leégett.

A lángok az ajtókon és ablakokon kicsapódtak és az épület megmentésére gondolni sem lehetett. Az egész színház föltétlenül a lángok martaléka lett.

A Theatre-Français, a mely irodalmi szempontból a legelső színháza volt Párisnak, még XIV. Lajos által építtetett. XIV. Lajos tudnillik 1680. október 21-én egyesítette a Hotel de Bourgogne és a Molière-féle színtársulatokat, mely utóbbi mesterének halála után 1673-ban kénytelen volt a Palais Royal által elfoglalt termet elhagyni, hogy mindinkább tökéletesedjék. Ennek a társaságnak adta meg a király azt a jogot, hogy a tragédiát és a komédiát színpadra hozza és 12.000 frank évi támogatásban is részesítette, megszabván a színészek számát, valamint az igazgatásnak módját.

Corneille és Racine műsora és Molière műsorának egyesítése által keletkezett Franciaország klasszikus színpadja. A színészek „Comédiens ordinaires du roi“-nak nevezték magukat. 1689-ben a társaság a Fossé's Saint-Germain-utczában külön termet épített magának és a neve ezentul Theatre de la Comedie Français volt. Abban az épületben maradt a színház 1770-ig. Innen a színház a Tuillériákba költözött át, 12 évvel később pedig egy újonnan épített terembe, a hol most a Odeon van. A forradalom idején sok baja volt a színháznak és újabb virágzás ideje csak 1803-ban kezdődött, a mikor ismét beköltözhetett a Palais Royalba, a hol annak idején már Molière is működött. Ebben a színházban játszottak a világ legnagyobb művészei és előadásai mindig mintaelőadások voltak.

Mint egy tegnapi délután 1/2 órákor feladott párisi távirat jelenti, a színház teljesen elvesztettnek tekinthető. Az egész nézőtér elpusztult és csak a foyerban levő, óriási értéket képviselő műkincsek egy részét lehetett megmenteni. Egy színészről eltűnt, valószínűleg elveszett a lángok közt. Egy másik színésznőt félig megfulladt állapotban találtak meg. A lángok legelőször a Richelieu-utca oldalán csaptak ki, a mely szemben fekszi az államtanács palójával. Attelenben van a Louvre, a mely ez időszertint a legnagyobb veszedelemben forog.

A szerencsétlenség újabb részleteiről ma a következő táviratot vettük:

Páris, márcz. 9.

A tűz déli 12 óra 5 perczkor tört ki a színpad hátsó részében, mialatt Henriot és Dudley színésznők egy mára kitűzött matinée próbáját tartották.

A tűz úgy keletkezett, hogy a **vilamos vezeték drótjai megolvadtak** s az izzó anyag, mely a színpadra folyt, **meggyújtotta a díszleteket.**

A tűz rohamosan terjedt úgy, hogy a színházi személyzet csak néhány tárgyat tudott kidobálni az ablakon.

Dudley kisasszony megmenekült; **Henriot-ot szénén égve találták meg** s csak színpadruhájának egy-egy épen maradt foszlányáról agnoskálhatták.

Páris, márcz. 9

A *Theatre-Française* rövid idő alatt csaknem egészen elpusztult.

A külső falakat is le kell rombolni.

Újabb vizsgálat azt mondja, hogy a tűz a **tulságos fűtés következtében keletkezett.**

Páris, márcz. 8.

Henriot kisasszonyt, a színház szerencsétlenül járt tagját egy páholyban találták meg.

Menekülni akart, de a kijáratához vezető fojtó füst elől egy páholyba menekült; **ott megfulladt** s később, mikor a színház azon részébe is bekapott a tűz, **teljesen szénén égett.**

Fiatalt volt s csak nemrég lépett a színház kötelekébe.

Dudley kisasszony, ki szintén benn volt a tűz keletkezésekor, egy ablakon át menekült.

Páris, márcz. 1.

A tűz félegykor keletkezett és olyan gyorsan terjed, hogy egy órákor már az egész épület lángban állott.

Mikor a tűznek híre terjed, mindenfelől özönlöttek az emberek, hogy az oltásnál segítsenek. Egész Páris tolongott az égő színház közelébe.

Az oltás gyorsan ment s **félketőre sikerült is lokalizálni a tüzet.**

Ez a rövid idő azonban elegendő volt arra, hogy **a színházat teljesen elpusztítsa.** A színház belüli minden részében elégett százazreket érő díszleteivel, ruhatárával és műkincseivel.

Nem igen emlékeznek, hogy tűz ilyen gyorsan pusztított volna valaha.

A színház külső falai ugyan megmaradtak, de azokat is le kell rombolni.

A *Theatre Français*et teljesen elhamvasztotta a tűz.

Páris, márcz. 9.

Az égéskor néhány gépész is volt az épületben, a kik csak nagy nehezen tudtak menekülni a gyorsan harapódzó lángok és terjedő füst elől.

Egy öreg embert ki a Rue-Richelieu utcán levő erkélyre menekült, létrával mentettek meg, melyet egy omnibus tetejére állítottak.

Szerencsére más élő lény nem volt a színházban s a tűznek csak egy emberélet esett áldozatul.

SZÍNHÁZ.

Géczy új darabjai. Budapesti színházaknál uzassá vált, hogy a leglehetségesebb írók darabjait évekig tartogatják eldugva, míg nagynehezen színpadra hoznak. Példa erre *Géczy* István, ki már több darabjával megmutatta, hogy egyike a legkiválóbb színműírói talentumoknak, kik jelenleg a magyar haza földjét tapossák s mégis legmostohábban bannak vele a színházak. Géczy született talentum, a ki jogot szerzett ahhoz, hogy minden darabját előadja, még ha gyöngye is. Hiába, nem így gondolkoznak nálunk. Géczy a fiókban penészedik; míg sok tehetségteljes írónak kinszületését egyre-másra adják elő eredmény nélkül. Most végre arról olvastunk több fővárosi lapban, hogy Géczynek két darabja is színpadra fog kerülni. Egyik *Az anyaföld*, melyet a Magyar Színház ad elő (miután a Népszínháznál két évig

hevert) A másik *A mit az erdő mesél*, melyet a Népszínház ad elő (nagy csoda!). Ezek a darabok már régen kézen heverték; de mi azt is tudjuk, hogy Géczynek ezeken kívül még sok más darabja is van készen s csak a budapesti színházaknak, a *magyar és tehetséges színműírók iránti ellenszenv* akadályozza a színpadterületben. Mindenesetre érdekes dolog ez az eljárás. S hogy az igazgatók nem praktikusak, az kitűnik most a *Szentgyörgyi* fellépésénél; mert lám, a magyar népszínművek előadására hogy tódul a közönség. Szakasztott így vagyunk Kolozsvárt is. Semmiféle darab nem bir akkora vonzerővel a közönségre, mint egy népszínmű-premiér (láttuk a *Bűnhődés* előadásainál, s újabban *Flórián szereleme* premierje alkalmával). A Népszínmű kultiválása nemcsak itt, hanem *Budapest*en is; nemcsak *erkölcsi*, hanem *anyagi* tekintetben is üdvös a színházakra nézve.

Szentgyörgyi a Népszínházban.

Szerdán a *Tolonez*-ban lépett Szentgyörgyi István és Mravcsákot játszotta óriási hatással. A kitűnő művészt már megjelenésekor ovációval fogadtak, s a közönség egész este ünnepelte Szentgyörgyit, ki rövid idő alatt kedvence lett a kolozsvári közönségnek.

A virágbazár.

Kolozsvár, márczius 9.

Virágillattól terhes, tünde májusi levegő lopódzott be tegnap a kolozsvári vén Redoute nagytermébe. Tegnap volt a kolozsvári közönség tavaszi ünnepének, a virágbazároknak kezdete. Az öreg, fehér szakállú Tél báli toilletjei kísértettek ugyan még a szorongásig megtelt teremben, de azért mégis éreztük, hogy el van temetve mélyen a zuzmarás farsang s be van mutatva a mulatni vágyó közönségnek a virágos, ifjú tavasz egész színpompájában.

A tavasz édes levegője belopódzott a szívekbe is és megtelt a szerelem sejtelmes hangulataival, a nevetés és az örömek hangjai röpködtek a levegőben s a mámor érzései magukkal ragadták a szíveket, hogy talán még azután is álmodjanak ennek a magzalas és fényes estének emlékeiről.

De minek sokat beszélni felőle? Lehet-e leírni a kaleidoszkop szeszélyes figuráit, a szerelemmel telt levegő mámoros impressióit, a szívek és lelkek rejtett érzéseit, az álmodat és az örömek hangjait?!

A virágbazár 5 órakor vette kezdetét s már egy óranegyed múlva megtelt a terem Kolozsvár elegáns közönségével. A nagyteremben felállított színpadon előképeket mutattak be: Geréb Ilona, Ilyés Gabrielle, Nagy Géza, Singer Ilona, Jancsó Olga, gróf Lázár Miczika, Lukács Ilonka és Peielle Ernő. A közönség nagy érdeklődéssel gyönyörködött a szép előképekben s többször megismételtette és zajos tapsokkal jutalmazta. Az előképek összeállításában kiváló elismerést érdemelnek *Peielle* Róbert festőművész, dr. *Óvári* Kelemen, özv. *Inczédi* Sámuelné, gróf *Eszterházy* Jánosné, báró *Bánffy* Ernőné urnők, a kik a szellemes ötletekkel és fáradságos munkájukkal nagy élvezetet szereztek a közönségnek. *Joksmán* Ödön monologja elmaradt és a mint

értésülünk — a mai bazár programjába vétetett fel.

Az előképek bemutatása után mintegy kilencz óráig mulatott a közönség a bazárban, sajnos, kevés kelendőséget adva a virágoknak és világpostának, melyek régebben annyira élvezetessé tették a bazárokat.

A jelenvolt hölgyek névsorát nem adhatjuk a maga teljességében, sikerült azonban följegyezni a következőket:

Asszonyok: Özv. gr. Eszterházy Jánosné, Barcsay Domokosné, özv. Elekes Károlyné, özv. Inczédi Sámuelné, Trandafir Miklósné, Dobál Antalné, dr. Purjesz Zsigmondné, dr. Óvári Kelemené, Farkas Gézané, Ferencz Józsefné, Ákoncz Sándorné, Boosok Mihályné, gróf Lázár Istvánné, gr. Beldi Kálmánné, Peielle Róbertné, Hory Béláné, özv. báró Wesselenyi Istvánné, dr. Genersich Gusztávné, özv. Zeyk Dánielné, Menyhárt Gáspárné, Deák Albertné, Szabó Dénesné stb.

Leányok: Gróf Wass Rachel és Marie, Elekes Panna és Jenke, Dobál Margit, Trandafir Melanie, Trandafir Baba, Ákoncz Paula, Szombathelyi Ella és Aranka, Zeyk Cecil, Purjesz Olga, Óvári Iluska, Halász Irma, Veress-növ., Fischer Margit, Singer Aranka, Ilyés-növ., Geréb Ilonka, Nagy Irma, Kovács Ella, Kiss Margit stb.

1000

korona jutalom!

vagy

Kerestetik egy tanár,
ki nem mulaszt!

Nagy dilemmába jutott az unitárius egyház. *Berde Móza* végrendeletének van egy furfangos pontja, melyet sehogyssem tud végrehajtani. Hetek, hónapok óta töpreng rajta az igazgatóság, az Egyház Képviselő Tanácsa s még mindig nem jutott dűlőre a dolog.

Furcsa is az, a mit *Berde Móza* kíván végrendeletében:

Évenként 1000 korona jutalom adandó annak a tanárnak, ki órát pontosan megtartja s egyetlen órát, percet nem mulaszt el.

Már most tessék ezt a jutalmat igazságosan odaítélni valamelyik tanárnak!

Volt-e tanár, a ki nem mulasztott? Van-e tanár, ki nem mulaszt? Lesz-e tanár, a ki nem fog mulasztani? Ezekre a kérdésre csak *nem-mel* lehet felelni.

Akadat ugyan ambíciós fiatal tanár, ki meg akarta próbálni, hogy egyetlen percet ne mulasztson, de egyiknek sem sikerült.

Az aspiránsok pedig keservesen panaszkodnak:

— Őt hónapig egyetlen percet sem mulasztottam. És képzelje, minap egy ur megszólított a kollégium előtt. Nem hagyhattam a faképnél s épen a tíz percet csepengették. Két percet késsem. Oda az 1000 korona.

Egy másik így szól:

— Őt percz hízja volt a nyolcznak. A kollégium felé siettem. A főtérre megbotlottam, egy kissé megrándult a lábam. Lassabban kellett mennem s egy percczel később érkeztem be. Elestem az 1000 koronától.

Ilyen apró balesetek húsitják meg minden tanár törekvését és két év alatt egy sem akadt, a ki ne mulasztott volna.

Most 2000 korona áll kiadatlanul.

A mint halljuk, két megoldási módzat közt fog választani az igazgatóság:

I. A díjat a legöregebb tanár kapja, mert

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1900. Márczius 9.

Dóra.

ANGOL REGÉNY.

— **Swordnától.** —

Az Ellenzék részére fordította: **AMICA.**

XV.

(Folytatás.)

(55)

— Oh, Dóra, úgy örülök, hogy eljöttél, édesem — úgy örülök!

Mind a két vékony karjával átölelte a barátnéja derekát. Reszkettett és még a szokottnál is gyermekesebbnek és tehetetlenebbnek látszott, arcában alig volt egy kis élet szín.

— Tudtam eljössz — folytatá — Vere mondta — de, oh, úgy félttem, hogy az atyám előbb fog értem küldeni! Láttad őtet? — Nem, édesem! Dóra megeskólkta. Éva, te bohó gyermek, ha ilyen kétségbe esett arcot csinálasz, vissza megyek Woodlandba és magadra hagyalak! — Te liba, mitől félsz?

A „nem“ szót éppen olyan könnyű kimondani, mint az „igen“-t — csak egy betűvel van kevesebb benne — és egymás között majd elbánnak Ryder urral. Itt van már?

— Nem tudom — nem hallottam, miután itt font be voltam zárkózva és nem akartam kérdézködni; de bizonyos, hogy mindjárt itt lesz. Tegnap este itt volt és tudom, hogy azért, mert a gróf érte küldött. És, oh, folytonosan reszketttem. attól félve, hogy lehivat és egyedül kell velük lennem!

Kétségtelennek látszott, hogy a leány rémülete valódi volt. Dóra átölelte a karjával.

— Édesem, édesem! — mondá. — De Éva, midőn tegnap az atyád beszélt veled, miért nem tudtad neki megmondani, hogy Ryder urat ki fogod kosarazni?

— Dóra! — kiáltá Lady Éva elszörnyűködve. Hiszen én egy árva szót sem mertem mondani! A gróf egyszerűen azt mondta, hogy Ryder ur ma ismételn fogja a házassági ajánlatát és természetesen, hogy megértettem, hogy el kell azt fogadnom. Mit mondhattam volna? — Örültem, hogy a szeme elől eljöhettém! És akkor kértem meg Vere-t, hogy menjen el hozzád. Oh, drágám, gyere le velem — gyere, gyere le! Ha te ott vagy — te édesem, a ki oly erős és oly határozott vagy — képes leszek beszélni, de, ha egyedül leszek — „igen!“ mondok — tudom, hogy akaratom ellen azt fogom mondani! — És — tragikái tüzzel — gondold el, hogy az mily borzasztó lenne!

— Igazad van! — Dóra nevetett. Szegény Syd! De miután én itt vagyok és te nem fogsz „igen!“ mondani, — azt gondolom, hogy inkább Ryder urat kell sajnálnunk. Reménylünk, hogy szegény nem lesz teljesen lesújtva! Ámbár ez bizony kemény csapás lesz reá.

— Reá? — kérdé Éva nagy kék szemét tágra nyitva. Hiszen Dóra, ő egy cseppet sem szeret engem!

— Nem szeret és még is házassági ajánlatot tett? — Édes Évám, légy igazságosabb iránta!

— De ő soha sem szeretett, — állította leány. Dóra, én tudom, hogy némely dolgok felett ostoba vagyok és megérdemlem, hogy libának nevezz, de elegendő eszem van azt tudni, hogy ő soha sem volt szerelmes belém. Talán nem volnék oly bi-

zonyos róla — pirulva — ha nem tudnám, hogy mily má-forma az, midőn — midőn —

— Midőn más valaki tülig szerelmes beléd — egészíté ki Dóra nevetve. — Értem, édesem. Tehát reménylünk, hogy Ryder ur kiheveri ezt a csapást a nélkül, hogy a szíve megszakadjon. Hallgass! azt képezem, hogy a rettegetve várt izenet most jön!

Kopogtattak, egy cseléd lépett be. Ő lordsága rögtön látni kívánta Lady Évát, — mondá. Foliot kisasszony magára vállalta, hogy Éva helyett válaszoljon és midőn az ajtó ismét betevődött, ismét átölelte a barátnéja derekát.

— Gyere édesem, essünk túl rajta, ámbár nem tudom, hogy a gróf mit fog gondolni rólam, midőn látja, hogy ebbe a dologba bele ártom magamat. Milyen jó, hogy nem törődöm vele, bármit gondoljon! Győrünk! Hiszen, megeshotik, hogy tíz percz múlva vissza jövének és azon nevetünk és csudálkozunk, hogy ilyen csekélység felett, hogy voltál képes annyira megijedni!

Együtt mentek le a lépcsőre. Midőn a nagy csarnokon mely e fonséges reggelen is sötét volt, keresztül menve, annak a fele utján voltak, Éva hirtelen megállott és megragadta a társa kezét.

— Oh, Dóra, ugye egy szót sem fogsz Sydről mondani — egy szót sem? — Én — én azt gondolom, hogy elájulnék, ha azt tennéd — sugta remegve. Már most is úgy — úgy dobog a szívem, mintha megakarna fojtani.

— Szegény kis szív! Van valami bajod Syddel? Ki az a Syd? E pillanatban a syd létezéséről nem veszek tudomást, más egyébről nem is beszélek. Te kis liba, te kikoszarzhatsz egy férfit a nélkül, hogy rögtön kijelensz, hogy egy mássikkal szándékozol házasságra lépni — mit? Azt a menyő-csapást egy jövő alkalomra fogjuk fentar-

tani. Olyan vidám henezegéssel közeledett a könyvtárhoz, a mi a másikat félelme közben is mosolygva készítette — Most lesz a mi még nem volt! — mondá nevetve és színpadi félhangon és minden további kételey és remegésre való várakozás nélkül, kinyitotta az ajtót és ők ketten együtt mentek be a szobába.

A gróf ott volt, az íróasztala előtt ülve, a szokott dyspeptikás mixturájával előtte és Ryder Évart mellette állott.

Először is az utobbiira pillantva, a mint a Lady Éva dereka körül fűzött karral előre lépett, Dóra látta, hogy annak a külömben is halvány arca, őtet megpillantva, a szó teljes értelmében kísérteties lett.

— Hiszen ő éppen olyan ideges, mint Éva maga, gondolá Dóra és nyugodtan nézett róla a grófra.

Az mérgesen nézett rá. Világos volt, hogy őtet látva, Ryder sem volt jobban elképelve, mint a gróf maga. Felállott a karos székről, merevségében és előkelőségében nagyszerűen meghajította magát előtte és aztán ő róla a kis leány reszkető alakjára nézett.

— Szabad kérdezmem — mondá lassan és méltóságosan — hogy a Foliot kisasszony jelentését ez alkalommal minek köszönhetjük?

Ő lordságának az arca félelmes volt és udvariassága egyszerűen rettenetes.

De a vakmerő Dóra nem akart tőle megijedni.

Ez a kiállhatatlan vén ember azt várta tőle, hogy mentséget dadog és aztán elszalad? Ha azt várta soha sem csalódott jobban, mint most és jobb, ha azt minél előbb megtudja.

Már, hogy ő féljen tőle? No — olyan nincs! Oldalvást Évára nézett. Az a bohó kis teremés annyira meg volt ijedve, hogy

szólani sem tudott. — Ezt látva, Foliot kisasszony a legkedvesebb mosolyával mosolygott és magára vette a felelősséget, hogy a haragos grófnak válaszoljon.

— Lord Roxminster, én engedelmet kérek a jelenléteimtől, ha nem a lady Éva felszólítására volnék itt, de miután így van a dolog, ez a mentsegem. Reményem, hogy ön elegendőnek fogja gondolni. Tényleg, ő szerfelett bátoratlan és annyira érzi, hogy kellemetlen feladat áll előtte, hogy azt képzeli, hogy jelenlétem által, segítségére leszek.

Dóra biztatólág mosolygott Évára és nem nézett Ryderre, érezte, hogy a mit mondott, elégséges volt annak az előkészítésére, a mi jönni fog.

Ha reá nézett volna, látnia kellett volna a heves megdöbbenését. A gróf sem nézett rá, felegyenesedett és olyan szigorú hangon, a milyen a nézése volt, lassan ismételte —

— Kellemetlen feladat? — haragosan fordult a leánához. — Lady Éva, kérlek, mi ennek az értelmé? Magyarázatot kérek.

A kis Éva, megjedve, reszketre, egészen megtört, sirni kezdett, zokogva borult a barátnéjára, arcát annak a köblőre rejtve.

Foliot kisasszony ismét megtagadta a grófnak azt az elégtételt, hogy bár a legkisebb félelmet vagy restelkedést mutasson. Védelmeső karjával szorosabban ölelte a zokogó leányt magához és bátran nézett szembe a gróffal.

— Ön nagyon megijeszt ezt a szegény kis teremést, ha ilyen mogorván néz reá és ilyen hangon szól hozzá, kiáltá indulatosan. Ez nem járja egy atyától, no látja már megrikatta. Lord Roxminster, ön tudja, hogy a leány ideges és még is annyira félelmes, teszi magát előtte, hogy ő azt se tudja, hogy mit mond.

annak ugys kevés alkalm van a versenyre; a fiatalság várjon sorára.

II. A díjat az a tanár kapja, a ki aránylag legkevesebbet mulaszt.

Az első javaslatot az öreg tanárok, az utóbbit az ifju tanárok eszelték ki.

Baj azonban, hogy a javaslat kiszivárgott a tanulóifuság körébe. Az utóbbi javaslat ellen állást foglal a diákság és a mint saját tudósítónak nem hitese forrásból értesül, következő javaslatot terjesztik Wlassics kultuszminiszter elé:

„Tekintettel arra, hogy Berde Móssa végrendelete végre nem hajtható, mert nincs olyan tanár, ki egy percet sem mulaszt: rendelje el a közoktatásiügyi miniszter, hogy az 1000 korona annak a tanárnak adassék ki — a ki legtöbbet mulaszt.“

Az ifjuság elhatározta, hogy ha a kultuszminiszter az ifjuság ezen kérését nem teljesitené: fel fog irni Széll Kálmán miniszterelnökhöz, hogy a kultuszminisztert csúgja el és olyant nevezzon ki, a ki ennek a rendeletnek érvényt szerez.

Ellenkező esetben: sztrájkolni fognak.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, márczius 9.

— **Iődjárás.** Az éjjel csikorgó hideg volt az erdélyi részekben mindenfelé. Ma reggel 7 órakor az üzletvezetőséghez beérkezett távirati jelentések szerint Csikgyimesen, Sővárádon, Szászrégenben 14 fok volt a csikorgó hideg. Csikszékében 13, Marosvásárhelyen 11, Székely-Udvarhelyen, Kolozsvárt 9, Brassóban, Tordán 8, Predaón, Marosludason 7, Nagyváradon, Kiskapuson 6, Zernestén, S.-Sz.-Györgyön 4, Kézdi-Vásárhelyen, D.-Sz.-Mártonban 2 fok volt a hideg. Predaón az ég be volt a reggel borulva, egybeült mindenfelé derült és csendes az ég, kivéve Dicső-Sz.-Márton, hol északi szél teszi metszővé a levegőt. A meteorologia éjjeli fagyot jelzett. Ez a fagy, úgy látszik, nappalra is kiterjed.

— **Az EMKE igazgató választmánya** folyó hó 12-én (hétfőn) d. u. 3 órakor a városházán havi rendes ülését tartja. Ez ülésre a választott és alapító választmányi tagok tisztelettel meghívtnak. Kolozsvárt, 1900. márc. hó 9-én. Grót Beldi Ákos, elnök. Sándor József, t. alelnök, főtitkár.

— **Hazai iparcikkék forrása.** A hazai iparpártoló mozgalomban kezdettől a legszükségesebbnek egy czim-jegyzék bizonnyult, mely a nagy közönség és a kereskedők számára feltüntesse a legfontosabb iparcikkék előállítási forrását Magyarországon. Köztudomásu, hogy egy ilyen kimerítő nagy *Törzskönyv* készül a kir. kereskedelemügyi minisztériumban, mely folyó évi augusztus hónapban jelenik meg. Addig is az Erdélyi iparpártoló szövetség maga is állított egybe egy jegyzéket s mások hasonló czimjegyzékének tenyésztésében is odaadón buzgólkodik. Legutóbb kieszközölte, hogy a maros-vásárhelyi kereskedelmi és iparkamara a szövetség minden tagjának ingyen és díjtalanul küldje meg az általa havonta kiadott „*Magyar forrás*“ czimű névjegyzéket s nemkülönben ingyen és díjtalanul küldi szét a szövetség az orsz. iparegyesület által hetenként kiadott „Hazai beszerzési források“ czimű még terjedelmesebb czimjegyzéket. A szövetség több példányban kiosztás végett szétküldte az utóbbi czimjegyzéket az összes Emke-fiókvárosztmányoknak is, a mi által a hazai források ismertetése a legszélesebb körben terjesztetik. Megjegyzendő, hogy a „Magyar forrás“ 5000, a „Hazai beszerzési források“ pedig 10,000 példányban jelenik meg s küldetik szét az ország minden részében. Érdeklődőknek megkeresésre ingyen és díjtalanul küldetik meg az utóbbi terjedelmesebb munka. A szövetség elnökségének czíme: Sándor József orsz. képvis., Emke t. alelnök-főtitkár Kolozsvárt, Emke-palota.

— **Uj tanár a kolozsvári egyetemen.** Mint a hivatalos lap ma ideérkezett számában olvassuk, a kolozsvári tud. egyetemen Dr. Csiky Viktor nyugdíjazása következtében megüresedett egyházi jogi tanszéket most töltötték be, s arra a király dr. Kosutány Ignác pozsonyi jogakadémiai nyilvános rendkívüli tanárt rendkívüli tanári minőségben nevezték ki.

— **Virágbazár.** Holnap este a virágbazárban a következő élőképek lesznek bemutatva:

I. *Lantos nő:* Böllöny Duci.

II. *Empire kép:* Gr. Lázár Istvánné, Elekcs Panna, Elekcs Jenke, gr. Bethlen Sándor és Pótsa János.

III. *Árístomban:* Peiella Ernő.

IV. *Tavas:* Singer Ilona.

Görög ünnepe: Peiella Róbertné, br. Wesselényi Pálma, gr. Bély Rosalie, Papp Jenny és Gyöngyös Berta.

— **Egy pör és tizenkét ügyvéd.** Kolozsvár városának van egy komplikált póre a kabala patkai erdő vásárból a Hirsch és Kleinberg céggel. Ebben a tárgyan az egész, mely a várost tetemesen megkárosította, ké-

rést adott be, az ügy újból tárgyalását kérvén. Most sürgöti ennek elintézését. Ez ügy a belügyminiszternél van most és addig is, míg leérkezik, a szakosztályok biztosítani óhajtanak a város érdekeit s egy per indítását tartanak szükségesnek. Ennek megvitatására 12 ügyvéd város atyát küldöttek ki. Ezek névsora a következő:

Czikmántory Ottó, Szacsvey Dénes, Tamásy Sándor, Gajgázó Manó, Polcz Rezső, Koleszár Sándor, Deáky Albert, Haller Rezső, Kőváry Mihály, Somody István, Molnár József, Várady Aurél.

— **A kolozsvári vasuti pályaház kiépítése.** A kolozsvári vasuti pályaház kiépítésének ügye tegnap d. u. a szakosztályok előtt is megfordult. A szakosztályok lépések tételét tartják szükségesnek, hogy a kiépítésnél a tarvozást illetőleg a város szépséti érdekei, az építést illetőleg pedig a helyi iparosok érdekei megóvassanak.

— **Biztosító társaságok pótdoaja.** A biztosító társaságok eddig csak kasszáltak be a pénzt, a nélkül, hogy hozzá járult volna ama közteherhez, mely a töltöttség fenntartásával tulajdonképen az ő előnyükre szolgál s melyet a város polgársága visel. Most kimondatott a szakosztályi gyűléseken, hogy a tűzbiztosító társaságok töltöttségi célokra fizessenek jövedelmükből 5%_o-ot.

— **Uj utcanyitás Kolozsvárt.** A szakosztályok tegnap d. u. Kolozsvár város közgyűlési termében ülést tartottak. A Pap és Apor utcák között egy utcanyitási kérdés került szőnyegre. A mérnöki hivatalban a kétvízközén egy Sugárút kiépítését tervezik. Ez az utena ennek a sugárnak a vonalába esik. A szakosztályok azt javasolják, hogy az új utca részére szükséges terület négyszög ölet 5 frtjával vegye meg a város. Így az utca 6000 frtba kerülne. Az összeg a jövő évi költségvetésbe volna felveendő.

— **Influenza járvány.** A kolozsvári bennlakással egybe kötött iskolákban, az influenza járvány uralkodik. Az influenza járvány szelid lefolyásu.

— **A kolozsvári közp. egyetem építése.** A kolozsvári F. J. tud. egyet. központi épületének középső részét Hausmann bukása folytán egy társaság kapta meg. E társaság áll Kocsis—Reisinger—Tóth—Smiel Dávidból. Kocsis aradi lakos és Alpnak sógora. Reisinger és Tóth Kolozsvárt ismeretlenek. Smiel Dávid egyedül kolozsvári.

— **Mily gyárak alapításának Kolozsvárt?** A szakosztályok tegnapi gyűlésén Kolozsvárt alapítandó gyárakra nézve a kereskedelemügyi minisztérium amaleirata került szőnyegre, a melyről már tegnap említést tettünk. A szakosztályok első sorban egy bőrgyár létesítését sürgetik, különben részletes javaslattal végett kiadják az ügyet a kereskedelemügyi és iparkamráknak.

— **Ujabb ráfogás.** A ráfogások terén nagy konkurencziát fejtenek ki a saját egyes organumai. Legujabban is *Ugron* Gáborról azt híresztelik, hogy kormánysegélyt kapott abból a csebből, hogy almakereki birtokán nyugati fajtájú tehénészetet állított fel s *Ugron* kijátszván a kormány intenzióit a tehénészetet bethlenfalvi birtokán létesítette. Teljesen megbízható forrásból vett információink alapján kijelenthetjük, hogy *Ugron*nak nem Bethlenfalván, hanem Almakereken van tehénészete s így ez ujabb vád sem egyéb légből kapott állításnál, mely teljesen jellemzi azoknak a lapoknak megbízhatóságát, valamint azt a forrást is a honnan ama hirt merítették.

— **A szt.-József finevelő-intézet** egyetemi ifjuságának házi ünnepe közbejött akadályok miatt vasárnap nem délelőtti, hanem délután 6 órakor fog megtartatni.

— **Ingyenes Előadás.** Az iparos segéd-munkások képzésére szervezett kolozsvári helyi bizottság 1900. évi márczius hó 11-én (vasárnap) délután 3 órakor a városház nagytermében rendezi XVII. ingyenes előadását. Előadást tart: Dr. Léhmann Róbert: „A burokról“.

— **1000 korona, a ki megfejt.** Miért van, hogy a főter északi oldalán mindig égnek a gázlámpák, míg a többi 3 oldalon csak teljes holdfogyatkozásor? (Beküldetett.)

— **Borzalmas kétszeres gyilkosságot** kísérelt meg Marosvásárhelyen e hó 6-án d. u. 2 órakor Demeter József ottani munkás. Alig 8 napja jött haza a fegyházból, hol egy 8 éves leánykán elkövetett erőszakért 3 év és 7 hónapot töltött s nyughatatlan vérmérséklete újra oda jutaltja, ha ugyan kiépüli a magán ejtett súlyos sebeket. Neje megunva a 3 éves egyedül létét egy iparos segéddel állott össze s élt csendesen, boldogan. Ez elkeserítette a férjét, a ki első naptól forralta bosszuját, s a fentebb említett alkalommal nejevel szóváltásba kezdett s annak hevében a kezében volt kést neje hasába szurta, azután nyakán, karján ejtett súlyos sebeket. Azután magán akarta elpusztítani, nyakát vágta át, majd az oldalába ütötte a kést. Súlyos sebekkel vitték mindkettőt az országos kórházba, hol most mindkettő élet-halál között fekszenek.

— **Adományok** Br. Kemény Albertné urnó a vakasszonyknak 6 koronát, Dézsy Albert mezőszepi birtokos és Kolozsvár megye törvényhatósági bizottsági tag a hét árva gyermeknek az alispán utján 14 koronát küldött. Rendeltetési helyére juttattuk.

— **Az előpataki víz.** Előpatakknak egyik főjévedelmi forrása az ottani ásványvíz, a melyből évenként körülbelül 1 millió palackz kerül forgalomba. A székelyföldi vizek egész Erdélyben igen nagy kedveltségnek örvendenek s azért nagyon súlyos csapást jelent azokra nézve Brassó város azon határozata, hogy az ásványvizek bevitelére palackkonkint 2 fillér vámot szab ki. Az

érdekeltek panaszát, magáévá tette az erdélyi Kárpát-egyesület és átírt az ország összes ipar-és kereskedelmi kamaráéhoz, az orsz. orvó-egylethez, a közegészségügyi tanácsához és az orsz. balneologiai egyesülethez, hogy támogatassák abbéli kérésüket a belügyminiszteriunnál, hogy Brassó városnak határozattal semmisítse meg.

— **A tápió-györgyi tragédia.** Még bizonyára emlékeznek olvasóink erre a szomorú esetre, melyről heteken át a legkalandosabb hírek keringtek. Most, mint tudósítónk írja, a kecskeméti törvényszék vádtaása is foglalkozott vele, tárgyalta azt a vádat, amit a képzelet a tápió-györgyei udvarház kertjéből világáá röptetett, a vádhatóság csak annyit hamozott ki, hogy Fluck Márta a btk. 283. §-ba ütközött büntetést követett el, mert öngyilkosságra bírta Gottschla Gyulát s ezélra annak tudva eszközt szolgáltatott. Az ügyész vádiratára Fluck Márta ügyvédje, dr. Sztelho Kornél kifogásokat terjesztett a törvényszék elé s a bíróság a tegnapi napra tűzte ki a kifogások tárgyalását. Fluck Mártát nem idézte meg a törvényszék, hanem a védőjét dr. Sztelho Kornélt. Az elnök pontban 9 órakor nyitotta meg a tárgyalást s dr. Kiss János ügyész fentartotta a vádiratában foglalt vádat amit Fluck Mártának a vizsg. bíró előtti beismerésére alapított. Dr. Sztelho azt vitatta, hogy a leány nem követett el büntetendő cselekményt. A mi az akták szerint ebben az ügyben történt, nem meríti ki a rábrás kritériumát. Mert hogy ez a büntető cselekmény beigazolható legyen, szükséges hogy az, a ki öngyilkos lett, nem akarta légyen az öngyilkosságot elkövetni, pedig Gottschall azért ment Tápió Györgyére Fluckék kastélyába, hogy elpusztítsa magát s megölje a leányt. A bűnügyi iratokhoz csatolt levelekből is kitűnik, hogy Gottschall Gyula azzal fenyegetődzött, hogy megöli Fluck Mártát, aztán önmagát; édesanyjának — Gottschallnének — is levelet írt, a miben tudtára adta, hogy Fluck Márta nélkül nem élhet s öngyilkos lesz s mindezekből az következik, hogy Gottschall eltökélte magát az öngyilkosságra. A vádnak az a része, hogy a fegyvert Fluck Mária adta volna az öngyilkos kezébe, szintén a leány vallomásán alapszik. Amde ez a vallomás ingadozó, s a nagy lelki felindulásban hangzott el Fluck Mártaiakáról. Olyan lelki állapotban mondhatta azt, a mikor az öntudatának, szabad akaratának nem volt háborítatlan birtokában. — Az ügyvéd s az ügyész beszéde után a törvényszék tanácskozára vonult vissza, s ezután az elnök kihirdette a vádtaács határozatát, mely szerint elutasította az ügyész vádiratát s be-szüntette Fluck Márta ellen a további eljárást. A határozat indokait a védő által elő-terjesztett kifogásokból merítette a vádtaács. Dr. Kiss ügyész a határozat ellen jogorvos-lattal élt. Itt említjük még meg, hogy az öngyilkos család-a, miután az ügyész csak a btk. 283. §-ra alapított vádat, gyilkosság miatt emelt panaszt, a törvényszék azonban ezt a vádat elutasította, a mi ellen Gottschallék felebbezéssel éltek.

— **Rendőri krónika.** Marosvásárhelyen mostanában ugyancsak sok az „esemény“. Tudósítónk nagyjában a következőket jegyezte fel: Vasárnap este egy ezideig még ismeretlen tettes a Szent-Miklós-utcai járdán egy ruddal hátulról egy vert fejbe egy katonát, hogy az rögtön elesett; mire magához tért s föltápáskodott, a tettes nem volt sehol. — Hétfőn és kedden a sorozásra jött legények verekedtek össze. Ezek különben orditozva járnak-kelnek a főtéren, senki sem figyelmezteti őket. Előbb a kaáli legények verték véresre egyik társukat azért, mert nem vették be katonának s mégis elment menni a besorozottak közé. Azután — fizetés helyett — a cigányokat verték meg; egyiknek a bőgőjét törték össze, Virág Lajnak pedig a fejébe ütötték bieskot. — Ugyancsak kedden délelőtti 10 óra tájban két ilyen duhaj legény vonult föl a főtéren, a legnépesebb helyen kurjongatva, lelökődtek a járdáról nő, férfit, gyermeket, a ki elébük akadt. Végül pedig két mérszáros-legényt vertek meg, a mit két rendőri nyugalommal végignézett, a nélkül, hogy bár kilétek iránt érdeklődött volna. — Szerdára virradó éjjelen ezek az ismeretlen tettesek Schönstein Gyula ügyvédnek a főtértől alig néhány lépésre levő lakását látogatták meg s a kamrárt feltörve, a mi kezük ügyébe esett, mindent elvittek. Ennyi talán egy akkora városban elég is egy napra.

— **Oláh fanatizmus.** Az oláh fanatizmus vakmerő, barbár féktelenkedéséről értesít torontáli levelezőnk az alábbi sorok-kal: Nagy botrány szerzője volt pár nappal ezelőtti Réva-Ujfalu torontáli-megye községben az oláh pópá. A templomból kikergetett egy magyar asszonyt, aki csecsemőt vitt oda keresztelni. Az eset istentisztelet alatt történt és nagy botrányná nőtte ki magát. A hívők megbotránkoztak a magyargyűlölő pap viselkedésén és valamennyien eltávoztak a templomból. A részletek itt következnek: Néhány nappal ezelőtti gyermeke született Zajcza, Erzsébet réva-ujfalui román asszonynak. Az újszülött gyermeket a beteg asszony átadta Ulrich Agnes szülésznőnek és meg-megkérte, hogy vigye a gyermeket a templomba, a hol épan istentisztelet volt és kérte a plébánost, hogy a gyermeket keresztelje meg. A pap szitkokkal fogadta a szülésznőt, akire azért haragudott meg, hogy magyarul beszélt hozzá. Majd berendelte a templomba Diminyacza Vazul harangozót, akire ráparancsolt, hogy magyar asszonytól vegye el a gyermeket. A harangozó engedelmeskedett a felszólításnak, mire a magyargyűlölő pap kikergette a templomból Ulrich Agnest, folyton szitkozódva, hogy van itt elég román nő, aki a csecsemőt a keresztvízre tartja. Az eset tudomására jutott a hatóságnak is, amely vallás és nemzet elleni véttség elkövetése miatt panaszt emelt a pancsovai királyi ügyészség előtt a magyargyűlölő oláh pap ellen.

— **Milyen kort érnek el a nagy emberek?** Ha Byronra, Schillere, Rafaelra vagy Mozartra gondolunk, úgy e kérdésre azt feleljük, hogy fiatalon halnak meg. Azonban, ha az alábbi tábellát megtekintjük, úgy az ellenkezőt kell konstátálnunk. Az emberiség vezetőinek fele rendszeren elérte a 70–80 évet.

Hadvezérek: Molke 91, Xenophon 86, Wellington 83, Bernadotte 80, Blücher 76, Dschingis Khan 72, Tilly 72, Marlborough 72, Marius 71, Timur 68, Themistokles 65, Hannibal 63, Napoleon 51, Nagy Sándor 32.

Tudósok: Brassai bácsi 100, Humboldt 89, Newton 84, Plato 82, Kant 79, Galilei 78, Copernikus 70, Linné 70, Leibnitz 70, Sokrates 68, Aristoteles 62, Hegel 61, Descartes 53, Spinoza 44.

Államférfiak: Talleyrand 84, Bismarck 83, Augustus 76, Disraeli 75, Nagy Frigyes 74, Nagy Károly 71, Washington 67, Cícero 63, Cromwell 59, Richelieu 57, Caezar 55, Nagy Alfréd 52, Pitt 47, Mirabeau 42.

Költők: Sophokles 90, Voltaire 84, Goethe 83, Victor Hugo 83, Corneille 78, Herodot 76, Euripides 74, Thukydides 70, Petrarca 70, Aeschylus 69, Cervantes 68, Milton 65, Scott 61, Racine 59, Horacius 57, Dickens 57, Dante 56, Shakespeare 52, Virgilius 51, Moliere 51, Schiller 45, Byron 36.

Festők: Tizian 99, Michel Angelo 89, Rubens 63, Rembrandt 63, Velasquez 61, Holbein 57, Van Dick 42, Correggio 40, Raphael 37.

Hitoktatók: Confucius 71, Luther 66, Mohamed 62, Kalvin 54.

Zeneköltők: Haydn 77, Händel 75, Spohr 75, Palestrina 70, Bach 65, Beethoven 56, Schumann 41, Weber 39, Chopin 39, Mendelssohn 38, Mozart 35, Schubert 31.

E 90 hírneves egyén közül csak 49 nem ért el a 70, 31 a 60 és csak 15 az 50 évet. A táblázat szerint a zeneköltők a legkisebb életkört érték el.

— **Az „Ellenzék“** nyomdájába egy ügyes fiu azonnal felvétetik.

Gyászrovat.

Özv. *Zilahi* Éltető Pálné szül. Bójtke Druzsia Anna M.-Járában meghalt.

Mulatságok.

A marosvásárhelyi dalkör vasárnap este pártoló tagjai részére a László György vendéglőjében társas vacsorát rendez Virágvasárnapon a Transzilvánia disztermében szándékozik nagyobb szabásu hangversenyt rendezni.

A marosvásárhelyi mindig hazafias mé-száros ifjuság szép táncszertélyt tartott e hó 4-én este a „Transzilvánia“ disztermében. Szép és nagy közönség jelent meg azon, ott volt a város sok előkelő tagja, Mikó Árpád főispán Geréb Béla polgármester smások, s reggelig tartott kedélyes mulatság 80 koronát juttatott a Kossuth szobor rácsozata javára.

Függetlenségi bál lesz márcz. 18-án a „Transzilvánia“ disztermében, a szépek ígérkező mulatságra már is sokan készülnek.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék“ távirati, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.

Uj államtitkár.

Budapest, márcz. 9.

A kereskedelmi államtitkárság kérését, a mint ma már egészen bizonyosra vehető, áthelyezés után oldják meg, úgy, hogy Jakabfy Imre belügyi államtitkár foglalja el a kereskedelmi kormány első tisztviselői székét. Jakabfy Imre helyére illetékes helyről jött értesülésünk szerint Gullner Gyulát, a volt nemzeti párt tagját nevezik ki. Ebben a tárgyan tegnap Széll Kálmán miniszterelnök Horánszky Nándor és Gullner Gyula hosszasán beszélgettek a Ház ülése után.

A lippai mandátum.

Budapest, márcz. 7.

Böles János országgyűlési képviselő közjegyzővé történt kinevezetése folytán megüresedett a lippai választó kerület képviselése. Több aspiráns van már a mandátumra s a jelöltek száma egygel szaporodott. A mint értesülünk följel gr. Zselénszky Róbert is, aki a kerületet a legutóbbi országgyűlésen képviselte s a ki az általános választásoknál Belesnek ellenjelöltje volt. Gr. Zselénszky nemzeti párti ember volt, s most ő is a szabadelvű párthoz tartók.

Hó, fagy és áradás Romániában.

Budapest, márcz. 8.

Bukarestből jelentik, hogy Románia egész területén beköszöntött a tél. Szélviharok vannak, mindenfelé havazik és éjjelente fagy van, a mi nagy veszedelemmel fenyegeti a vetéseket. De még a fagnál is nagyobb károkat okoz a Duna, a mely sok helyen kiöntött; helyenkint egész területek viz alatt állanak.

Románina deficitje.

Bukovina, márcz. 9.

A tavalyi inséges termés követke-

tében Románia jövedelmei a most záruló pénzügyi évben rendkívül nagy csökkenést mutatnak fel. A vámbevételek tíz millió frankkal, a vasutak öt millióval, a jövedékek két millió frankkal csökkentek. Az összes égvévi deficit harmincz millió frankra rug.

Távozó miniszter.

Budapest, márcz. 9.

Gróf Széchenyi Manó miniszter felmentése alkalmából a vaskorona-rend első osztályát kapta.

Holló—Dienes-párbaj.

Budapest, márcz. 9.

A Holló és Dienes Márton közt lefolyt párbajról azt beszélük, hogy szabályellenesen folyt le s épen ezért közös jegyzőkönyv nem is vétetett fel.

Dienes állítólag akkor sebesítette meg Hollót, mikor ő már meg volt sebesülve és a segédek „halt!“-ot kiáltottak.

Ezért Holló segédei Dienes ellen büntető feljelentést tettek.

Illetékes helyről jelentik, hogy Dienes még akkor is vagdalkozott, mikor a segédek figyelmeztetése elhangzott, úgy, hogy erőszakkal kellett meggátolni. Ezért Dienest a segédek kíméletlen szavakkal illették.

Affairek.

Bndapest, márcz. 8.

Báró Bánffy Dezső, Gajári Ödön és Dániel Gábor által kihivatta Ugron Gábort.

Ugron Gábor segédeiül gróf Bethlen Bálint és Szentiványi Árpádot nevezte meg.

Ugron Gábor Rakovszky István és Thaly Ferenczcel provokáltatta báró Fehérváry minisztert.

Ugyancsak kihivatta Ugron Gábor Rohonczy Gidát, a tegnapi nyilatkozatáért, melyet a zárt ülésben tett Ugronra.

Rohonczy Gida segédei, Tisza István gróf és Andrássy Gyula gróf.

Fehérváry Ugron Gábor segédek kijelentette:

Nem volt szándékom Ugron Gábort sérteni, mert én nem sérték olyan embert, kinek elégtételt nem adok.

Ez nem gátol abban, hogy az inkorrekt dolgot, inkorrektnek ne tartsam. Ujabb hír szerint Fejérváry katonai becsületbírótságot kér.

Országgyűlés.

Bpest, márcz. 9.

A képviselőházban a kereskedelmi tárca költségvetésének rendén Hegedüs miniszter volt az első szónok.

A kartelleket, ugymond, általános-ságban nem lehet elítélni.

A tisztességtelen versenyről törvényynel fog gondoskodni.

Igyekezni fog megvédeni az üvegipart, a malmokat. Zichy Jenő grófnak elismerő szavaiért köszönetet mond. (Éljenzés.)

Felhívja a tigyelmet, hogy a társadalom közönyösségével meg kell küzdeni.

Ezután a költségvetést általános-ságban elfogadták és megkezdték a részletes tárgyalást.

Az első tételnél Rakovszky Gida szólalt fel.

Nézete szerint a hadügyminiszter felhívandó, hogy a takarmány beszerzésénél ne mellőzze a termelési bizonyítvány bekérését, mint a legutóbbi incompatibilitási esetben.

A Háboru.

London, márcz. 9.

A Reuter ügynökségnek jelentik: Vasárnap Dordrechtnél az angolok roppantul visszaverettek.

Krüger Bloemfonteinba érkezett. A pályaudvaron Stein fogadta. Krüger beszédet intézett a néphez és a többek közt a következőket mondotta:

Ha a nép hü marad hitéhez, a baj óráiban Isten nem sokára megváltoztatja a dolgok folyását.

A Theatre Française égése.

Páris, márcz. 9.

Még most is óriási tömeg álljakörül a leégett színházat.

A felgyújtás nem igaz.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felölös szerkesztő és lapfajladonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Sz. 4231—1899.

225. 1—1.

Árverési hirdetményi kivonat.

A Bánffy-hunyadi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Gelesei Mihály a korduluj végrehajtatonak Jank lle hagy. ellen képv. dr. Pap Endre ügyvéd által végrehajtást szenvedő elleni 28 frt tőkekövetelés és járul. iránti végrehajtási ügyében a bhunyadi kir. járásbírósg területén levő s a meregyői 104. sz. tjkvben A I. 1, 3, 16. rsz. a. foglalt ingatlanokból egyharmad rész illetőségére az árverést 87 és 297 frban ezenel megállapított kikialtási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1900. évi március hó 28. napján délelőtti 10 órákor Meregyő községében a községsházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben — vagy az 1881. LX. törvényezikk 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. trvcsikk 170. §-sa értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerőnyű átszolgáltatni.

Bánffy-Hunyad, 1899 decz. hó 15. napján.

G r u b e r
kir. aljbíró.

Sz. 24—1900

247. 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a zilahi tekintetes kir. törvényszék 1898. évi 8607. számú végzése következtében dr. Nechsta János ügyvéd által képviselt Silvania pénzüzetet javára Gyurko György és neje Kádár Helén ellen 210 frt és járulékal erejéig 1899. évi február hó 19-ikén foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 1019 forintba becsült következő ingóságok u. m. 1—36. f. sz. alatti különféle szobabútorok, gazdasági eszközök és 9 ló nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kolozsvár-vidéki kir. járásbírósg 1898. évi V. 1014—4 számú végzése folytán 420 kor. tőkekövetelés, ennek 1898 évi tunius hó 9. napjától járó 6 százaléka kamatai, egyharmad százaléka váltódj és eddig összesen 58 korona 26 fillben bíróság már megállapított költségek erejéig levonva ebből az időközben befizetett 80 frt (160 koronát) Gyurko-Vasárhelyen — adósok lakásán — leendő eszközölésére 1900 évi március hó 12. napján délelőtti 10 órája határidőül kitűzték; — és ahhoz a venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törv. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsárón alul is elfognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. tcz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1900 évi január hó 00. napján.

Lőrinczy Károly,
kir. bír. végrehajtó.

Arankamentes

kizárólag erdélyi

lóhere és legprimább luczernamag

a kolozs-monostori állami vetőmagvizsgáló állomás által olomzárolva
legjütányosabban beszerezhető
Klein József és Testvérei czégnél Maros-Vasárhelyen.
Mintázott ajánlatok kívánatra küldetnek. 239. 1—10.

Tisztán vagy borral élvezve kitűnő!

Szabadalmazott

O X I G É N - V I Z ! ! !

Legkellemesebb üdítő-ital!

A természetes és mesterséges ásványvizeknél és szódaviznél felette előnyösebb és kellemesebb, cukorbetegeknek, szív, tüdő asthma, gyomor- és vesebajoknál, legelőkelőbb orvosi szaktekintélyektől, klinikák, korodák stb. stb. által ajánlva.

Az életnek új erőt ad!!

Egy palack oxigén savanyúvíz ára házhoz szállítva 10 fillér
Egy palack oxigén szikvíz ára házhoz szállítva 12 fillér
Kapható és megrendelhető a gyárosnál:

Halász J. gyógyszerész

Kolozsvár, Trecsintéri gyógyszerész. Telephon szám 164. és
Batiz J. urnál helyben, alsókereszt-utca 19a.
■ **Sűrített (comprimált) Oxigén belégzésre** szintén
nevezett gyógyszerészárban kapható! ■
182. 7—00.

A palack fekve tartandó!!!

A N A G Y K R A C H ! !

New-York és Londonban nem kímélték meg az európai szárazföldet sem és azért egy nagy ezüstáruhárgár indítatva érezte magát, hogy az egész készletet csak a munkaerő egy kis kárpótlása ellenében eladja. En felvagyok hatalmazva ezen megbízást teljesíteni, miért is csupán **6 frt 60 kr**ért küldöm a következő tárgyakat:

- 9 darab finomabb asztali kést, val. angol pengével,
- 6 darab amerikai szab. ezüst vellát, egy drbból,
- 6 darab amerikai szab. ezüst evőkanalat,
- 2 darab amerikai szab. ezüst kávékanalat,
- 1 darab amerikai szab. ezüst levesmerőt,
- 1 darab amerikai szab. ezüst tejmerőt,
- 2 darab amerikai szab. ezüst tojás-szalagot,
- 6 darab angol Viktória-tálcazt,
- 2 darab igen hatásos gyertyatartót,
- 1 darab teaszűrőt,
- 1 darab finom cukorszórót,
- 44 darab összesen csak **6 frt 60 kr.**

Ezen 44 tárgy előbb 40 frba került és most csak **6 frt 60 kr.** minimális áron kapható. Hozzá tisztító por 10 kr. Az amerikai szabad. ezüst egy kívül-belül fehér fém, mely ezüst színét 35 évenleideig is megtartja, a miért jótállók. Annak bizonyosságául, hogy ezen hirdetés

■ nem csalás ■

kötelezem magamat bárkinek, kinek az áru nem tetszik a pénzt visszazadni. Senki se mulassza el ezt a kedvező alkalmat, hogy ezen díszes garnitúrát megszerezze, mely gyönyörű

nász- és alkalmi ajándék,
továbbá minden jobb háztartásba kiválóan alkalmas.

Egyedül csak

H I R S C H B E R G A-nál

a szabadalmazott amerikai ezüstgyárak kiviteli áruházában kapható
Bécs, II., Rembrand-strasse 19/K. Telephon 7114.

Széküldés utánvétellel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.
Valódi csak az oldalt látható védjeggyel (egészségi fém).

Kivonat az elismerő levelek ezreiből:

„Megkaptam a küldeményt és megvagyok elégedve, kérek újabb egy küldeményt 6 frt 60 krért. — Kolozsvár, Bánffy baróné.
A küldeményt megkaptam, nagyon megelégedtem. Gaád, 1898 szept. Chotek-G. C. gróf.
A készletet megkaptam, igen megvagyok elégedve, kérek nagyobb küldeményt. — Budapest, I. Fő-utca 7, Paikeri Alois dr. cs. és kir. katonai-orvos stb. stb.”

MICHELSTÄDTER S. E. és H.
cipőgyár raktára,
◀◀ **Kolozsvár, Főter 11. szám.** ▶▶

Dus választék
**mindennemű
cipőkben!**
Elegáns kivitell!
Legjobb anyag!
**Kizárólag saját
gyártmány!!**

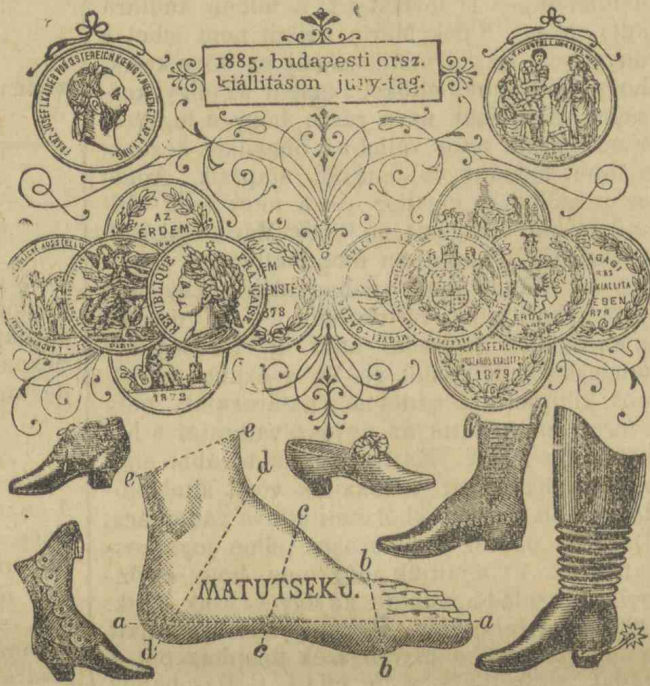
◀◀ **Határozott, a talpakba nyomott árak.** ▶▶

Minden évadban képes árjegyzék.
◀◀ **Minden verseny teljesen kizárva!** ▶▶
Vidéki megrendelések pontosan eszközöltek.
Tehát:
A legelőnyösebb bevásárlási forrás!
244. 1—00.

MATUTSEK JOZSEF

férfi, női és gyermek cipész-üzlete

Kolozsvárt, Főter 2. sz.

Megrendelések beküldött mérték, vagy lábbeli-minta után a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesítenek.

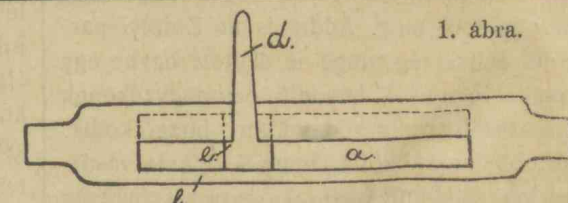
30.16 x.)

DEMJÉN ÁGOSTON épület és műlakatos

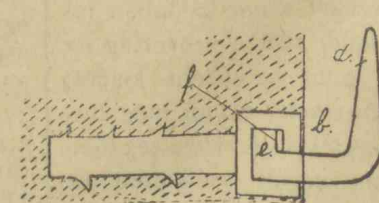
Kolozsvárt

M. kir. szabadalmazott találmánya!

Költözködéseknel, szobafestés és szoba kárpitozásoknál a függöny tartó szegek ujólag való beverése igen sok kellemetlenséget okoz, mivel már azoknak régi helye az újrafestés és kárpitozás által el van takarva. E szabadalmazott fali betétek alkalmazása által ez elháríttatik, mert a falból kivagy betehetjük a szegeket a nélkül, hogy a falat megrongálnók vagy azoknak helyét keresni kellene. Sőt a szegek bizonyos határnál el is tolhatók.

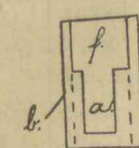

1. ábra.
Fali betét. Ennél a kampós szeg egy rugó segítségével ki és betehető.

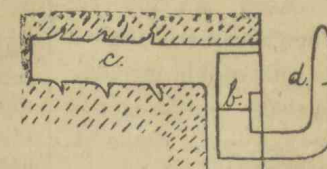
2. ábra.

Oldalnézet metszete. (e, b, d. a tolható szeg a falban.

5. ábra.

Elő-nézete egy másik készüléknek. Ez használható egyes szegek helyére, különösen a függönytálcák beakasztására.

6. ábra.

Az előbbinek kereszt-metszete a falban elhelyezve.

Sárga János ékszerész és órás Kolozsvárt,

Üzlet: Wesselényi Miklós-utca 11. sz. Műhely: Szép-utca.

Készít ékszereket a legszebb kivitelenben.

Nagy raktár a legujabb- és legizlésesebb ékszerekből, ezüst-nemüekből, arany- és ezüst, acél órákból, valamint fali inga és ébresztő órákból.

Megvesz a teljes értékben arany és ezüstnemüket, vagy új aruval becserél.

Ékszer- és órajavitások pontosan jótállás mellett!

Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve!

1122. 49—100.

18 kar. fin. arany
jeggyűrűk.

